

บทคัดย่อ

174496

ชื่อเรื่องคุณิพนธ์ ปัญหาการบังคับใช้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา: ศึกษากรณีอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ชื่อผู้เขียน ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง

ชื่อปริญญา นิติศาสตรคุณิพนธ์บัณฑิต

ปีการศึกษา 2547

คณะกรรมการที่ปรึกษาคุณิพนธ์

1. ศาสตราจารย์ประจำรังสรรค์ แสงสุข ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. มัลลิกา พินิจจันทร์
3. รองศาสตราจารย์พูนศักดิ์ วรรณพงษ์

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ประการสำคัญเพื่อศึกษาวิจัยถึงบทบาท อำนาจหน้าที่ ขององค์กรที่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการการเลือกตั้งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 คือ คณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมุ่งเน้นศึกษาวิจัยถึงประสิทธิผลหรือผลลัพธ์ของการปฏิบัติงานในลักษณะที่เป็นจริงในทางปฏิบัติว่าการปฏิบัติงานในส่วนใดบรรลุหรือไม่บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และการปฏิบัติงานในส่วนใดเบี่ยงเบนไปจากเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ รวมทั้งเพื่อศึกษาวิจัยถึงสภาพปัญหาทางกฎหมาย และปัจจัยทางด้านอื่นที่มีผลต่อการบังคับใช้กฎหมายเลือกตั้ง และเพื่อนำข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน และสมาชิกวุฒิสภาในส่วนที่ว่าด้วยอำนาจหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งต่อไป

ในส่วนของระเบียบวิธีการวิจัย ได้ทำการศึกษาวิจัยโดยการวิจัยเชิงคุณภาพ อันประกอบไปด้วย (1) การวิจัยเอกสาร โดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ ทั้งเอกสารภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการวิเคราะห์เอกสารในเชิงบรรยายและในเชิงพรรณนา โดยการวิเคราะห์จากสภาพปัญหาในทางปฏิบัติ (2) การสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ตลอดจนบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งมีความสำคัญกับการบังคับใช้กฎหมายเลือกตั้ง โดยผู้วิจัย

ได้ใช้แบบสอบถามปลายเปิดเป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์เจาะลึก และ (3) การประชุมระดมสมองผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ตลอดจนบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งมีความสำคัญกับการบังคับใช้กฎหมายเลือกตั้ง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดให้มีการประชุมทางวิชาการขึ้นภายหลังจากการสัมภาษณ์เจาะลึก เพื่อพิจารณาสภาพปัญหาในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก

สำหรับการประเมินประสิทธิผลขององค์กร ได้ทำการศึกษาวิจัยทั้งประสิทธิผลของการดำเนินงานขององค์กรในระดับนโยบาย อันได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง และประสิทธิภาพของการดำเนินงานขององค์กรในระดับปฏิบัติการ อันได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยภาพรวมแล้วแม้ว่า กระบวนการในการบริหารจัดการการเลือกตั้งโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งจะเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในระดับซึ่งเป็นที่ยอมรับของบุคคลที่เกี่ยวข้องและประชาชนในระดับหนึ่ง แต่ทั้งนี้หากพิจารณาถึงการกำหนดโครงสร้างขององค์กรการบริหารจัดการการเลือกตั้งและการปฏิบัติงานตามบทบาท อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะเห็นได้ว่ายังไม่บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

จากการศึกษาวิจัยได้ข้อค้นพบแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขสภาพปัญหาในเชิงกลยุทธ์และเชิงปฏิบัติการดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์: โดยการกำหนดโครงสร้างขององค์กร บทบาท อำนาจและหน้าที่ ตลอดจนขอบเขตและแนวทางในการปฏิบัติงานตามภารกิจให้มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม รวมทั้งกำหนดมาตรการทางกฎหมาย เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจ หน้าที่เฉพาะการควบคุมและดำเนินการเลือกตั้ง โดยมอบอำนาจในการวินิจฉัยการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งให้แก่องค์กรอื่นเป็นผู้วินิจฉัย เพื่อให้เป็นไปตามหลักในการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจระหว่างองค์กร อันเป็นการสกัดกั้นการแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ: โดยกำหนดมาตรการทางกฎหมาย เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งบริหารจัดการการเลือกตั้งในลักษณะควบคุมและจัดการการเลือกตั้ง มิใช่ดำเนินการในลักษณะจัดให้มีการเลือกตั้ง เพื่อให้กระบวนการในการเลือกตั้งมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้จะต้องกำหนดลักษณะเกี่ยวกับความผิดตามกฎหมายเลือกตั้ง กระบวนการในการเลือกตั้งการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยความผิดตามกฎหมายเลือกตั้ง เพื่อให้บทบัญญัติของกฎหมายเลือกตั้งมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเป็นมาตรฐานเดียวกันสุจริตและเที่ยงธรรมและสามารถตรวจสอบได้

ABSTRACT

174496

Dissertation Title Problems of the Enforcement of the Constitution and Organic Laws Governing Elections of the Members of the House of Representatives and Senators: A Case Study of the Roles and Duties of the Election Commission

Students' Name Pol. Capt. Chalerm Ubumrung

Degree Sought Doctor of Laws

Major Laws

Academic Year 2005

Advisory Committee

1. Prof. Rangsak Saengsook
2. Assoc. Prof. Dr. Mallika Pinijchan
3. Assoc. Prof. Bhoonsak Wanabongse

The purposes of this research are to (1) study the roles, powers and duties of the Election Commission, which is responsible for the electoral management provided by the Constitution B.E. 2540, (2) study the effectiveness or the result of the Election Commission's performance in order to evaluate its achievement of the spirit of the Constitution, and (3) study the legal problems and other problems affecting the enforcement of the Election Law, all of which for use as guidelines for improving the Constitutional provisions and the organic laws on the Election of the Members of the House of Representatives and Senators particularly in the aspect of the powers and duties of the Election Commission.

In this research, the quantitative research is used as the research methodology, consisting of document research, in-depth interview, and a brainstorming conference.

For the evaluation of the efficiency of the organization, the research aims at studying not only the efficiency of the Election Commission's performance at the policy level but also the efficiency of the performance of the Office of the Election Commission at the operational level.

Although the management process of the Election Commission complies with the spirit of the Constitution and with the public acceptance in some degrees, the establishment of the electoral management organ and the Election Commission's performance in accordance with its powers and roles do not fulfill the spirit of the Constitution.

The research finds that the existing problems can be due to the following strategic and practical solutions:

1. the strategic recommendation: modify the roles, powers and duties as well as the legal measure of the Election Commission in order to limit its role to only run the election, not to analyse the wrongdoing behaviors of the candidates by transferring such power to other organ. This will build the check and balance system between the organs and will prevent intervention of political factions and other interest groups.

2. the practical recommendation: to establish the legal measures for the Election Commission in order to manage and control the election. There should be a list of illegal manners and a clear, transparent and accountable standard for the electoral procedure and analysis of the wrongdoing in conducts which are inconsistent with the Election Law.